

❖ **ضمیر** : اسمی است که در جمله جایگزین اسمهای دیگر می شود و از تکرار آنها جلوگیری می کند.

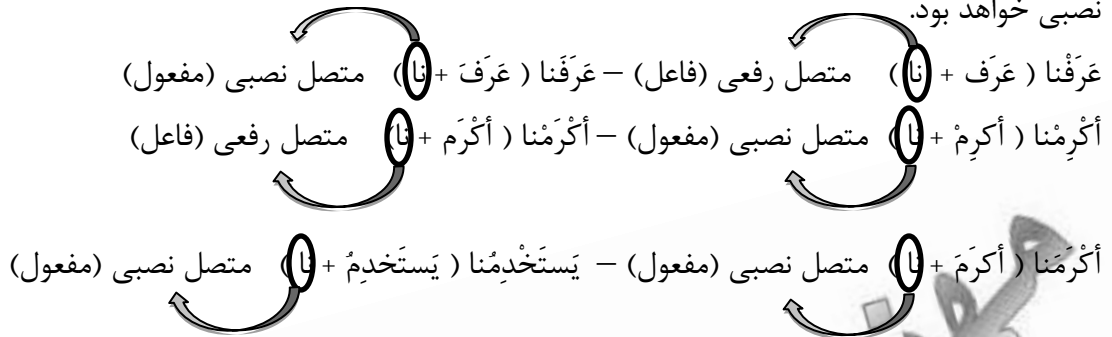
	هُوَ	هُنَّ	هُمَا	هُنَّ	هُنَّ	رفعی	متفصل	انواع ضمیر
	أَنْتَ	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُمْ	أَنْتُمْ			
	أَنْتِ	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُمْ	أَنْتُمْ	نصبی	متصل	
	أَنْتِ	أَنْتُمْ	أَنْتِ	أَنْتُمْ	أَنْتُمْ			
مبتدا ↔ مرفوع								
	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُنَّ	رفعی	متصل	
	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُنَّ			
	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُنَّ	نصبی	متصل	
	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُ	إِيَّاهُنَّ	إِيَّاهُنَّ			
مفعول به ↔ منصوب								
ضمیری که در صرف فعل موجود و در صورت وجود در فعل معلوم نقش فاعل، در فعل مجهول نقش نائب فاعل و در فعل ناقصه نقش اسم فعل ناقصه را ایفا می کند. مثل فَلَقُوا ← فاعل ، فُلِقُوا ← نائب فاعل ، كَانُوا ← اسم فعل ناقصه								
فعل + (X) مفعول (نصبی)	ه	هِي	كِي	كِي	ي	نصبی	متصل	
اسم + (X) مضاف الیه (مجرور)	هَمَا	هُنَّ	كَمَا	كَمَا	نَا			
مرف جر + (X) مجرور (به مرف جر)	X					و جرى	متصل	
	ضَرْبِك ← مفعول نصبی ، كِتَابِك ← مضاف الیه جری ، مِنْك ← مجرور به مرف جر							

✓ نکات تکمیلی مبحث ضمائر

(۱) عَرَفْنَا - عَرَفْنَا : ضمیر "نا" به دو صورت در انتهای فعل ماضی می تواند بکار رود، ممکن است در صرف فعل موجود باشد که در اینصورت آنها را متصل رفعی گوئیم و یا ممکن است بعد از صرف فعل به صورت (X) چسبیده باشد که

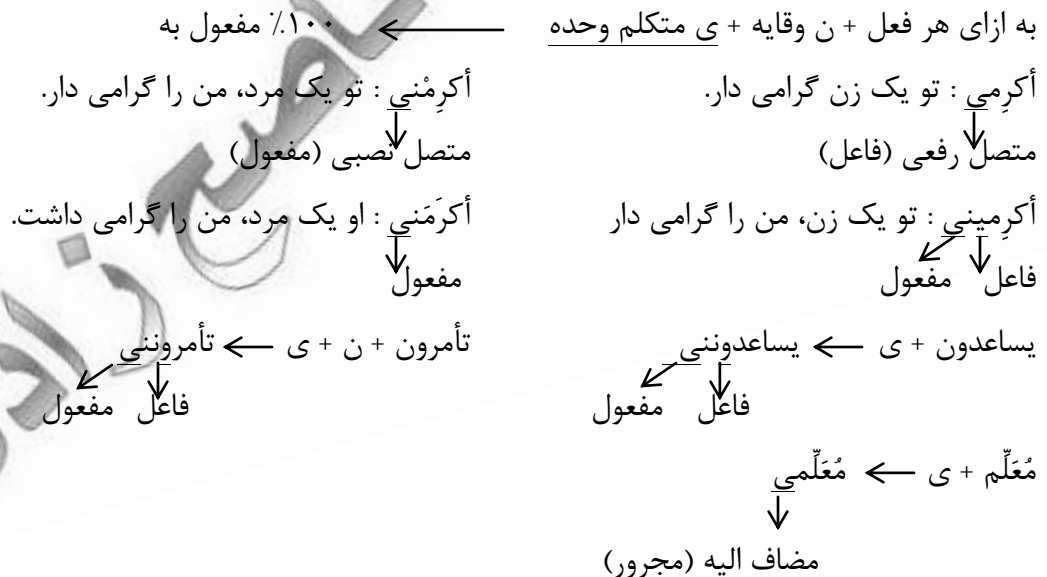

در این صورت آن را متصل نصبی گوئیم. اما اگر ضمیر "نا" در انتهای فعل مضارع یا امر آمده باشد قطعاً متصل نصبی خواهد بود.

تذکره! هر گاه بخواهیم تشخیص دهیم که ضمیر (نا) فاعلی است یا مفعولی، ابتدا ضمیر (نا) را از فعل جدا کنید و سپس فعل را بدون (نا) بررسی کنید. اگر فعل بدون (نا) با معنی باشد، یعنی ضمیر (نا) مفعولی بوده و اگر فعل بدون (نا) بی معنی باشد، یعنی ضمیر (نا) فاعلی می باشد.

(۲) نون وقایه : هر گاه بخواهیم ضمیر متکلم وحده (ی) را به انتهای یک فعل به عنوان مفعول اضافه کنیم، همواره باید بین فعل و ضمیر متکلم وحده یک (ن) اضافه کنیم، که این (ن) را نون وقایه می نامیم. پس اگر قبل از ضمیر (ی) در انتهای فعل (ن) ببینیم، یعنی ضمیر (ی) مفعول است و اگر قبل از ضمیر (ی) (ن) نبینیم، یعنی (ی) فاعل است.

۳) قاعده عرب (۱): همواره جمع غیر انسان در حکم مفرد مؤنث است. لذا هر گاه بخواهیم در عربی برای جمع غیر انسان، صفت، ضمیر، اسم اشاره، فعل و ... بیاوریم، آن را مفرد مؤنث خواهیم آورد.

إِشْتَرَيْتُ كُتُبِي وَ قَرَأْتُهَا .

جمع غیر انسان

(قاعده ی عرب)

۴) در حل تست های ضمیر، ابتدا باید بررسی کنیم که مرجع ضمیر کدام است، یعنی ضمیر به کدام اسم بر می گردد و آن گاه ضمیر را مطابق با مرجع از نظر صیغه بیاوریم.

- العلمُ خزانهٌ مُفتاحٌ..... فإفتح..... ب.....

-..... تُؤدِّبِنَ.